

D ů v o d y :

Ani podle norem starého konkursního řádu (podle nichž vzhledem na ustanovení čl. VIII. prováděcího nařízení k novému konkursnímu řádu dlužno zde řešiti otázku, zda by osoba úpalcova vůbec nepřicházela v úvahu), nelze otázku tu zodpověděti záporně. Již z ustanovení §§ 77, 96, 97, 195, 144, 145, 146, 148, 155, 156 a jiných konk. ř. a § 373 c. ř. s. jde na jevo, že úpalec má nejenom právo, nýbrž i povinnost vyslovovati se v jistých případech osobně. V případech, o něž jde, závisí záchrana úpalcova před úplnou zkázou na tom, aby také jeho hlas proti hlasům konkursního věřitelstva a správce konkursní podstaty byl slyšán, a mají jednotliví účastníci, jakožto podílníci na jmění úpadkovém zajiště právo, když žádají za zřízení opatrovníka, který by za úpalece a jeho jménem slyšen býti a vypovídati mohl, pokud en sám tak činiti s to není. Vždyť z tvrzení žadatele vyplývá, že návrh tento proto učinili, aby skončen byl konkurs, jelikož poskytuje se prý konkursním věřitelům a všem útratám konkursní podstaty úplné zaplacení a firmě: »Pravovárečné měšťanstvo města O.« značný přebytek. Úpalec »Pravovárečné měšťanstvo města O.« nemá k úkonům, při nichž osobně slyšen býti má, legálního zastoupení. Není tu ředitelství, není tu členů správní rady a nemůže býti zastupováno správcem konkursní podstaty, poněvadž právě o s o b n ě slyšen býti má. Žádají-li nyní osoby na tom interesované, by do doby, než úpalec svým zastupitelstvím osobně bude moci slyšán býti, zřízení mu byl opatrovník, je podle § 112 j. n. z nedostatku jiných předpisů k vyřízení návrhu povolán okresní soud. V okrsku okresního soudu v O. má sídlo své »Pravovárečné měšťanstvo města O.« a i žadatelé. Jest tedy dovolávaný soud příslušným k rozhodnutí o návrhu a jest napadené usnesení správným.

Čís. 929.

V náležité formě sepsanou (§ 126 nesp. říz.) je závěť, nevykazující zevního, ihned poznatelného formálního poklesku.

Vyplývá-li z výsledku svědků ústní závěti, že jeden z nich byl sice svědkem události, nikoli však svědkem pořizování nebo že byl svědkem relativně nezpůsobilým, dlužno na pořad práva odkázati dědice ze závěti.

(Rozh. ze dne 15. února 1921, R II 54'21.)

K pozůstalosti podány byly přihlášky jak dědiců ze zákona, tak i dědiců ze závěti. O b a n i ž š í s o u d y přiřkly roli žalobců dědicům ze zákona. D ů v o d y: Úkolem nesporného soudce při posouzení otázky, kteří dědicové mají býti odkázáni na žalobu, zdali přihlásivší se dědicové zákonní, či dědicové ze závěti, nemohlo býti a nebylo rozhodnouti, zdali poslední vůle ze dne 13. srpna 1920 je platná a zdali manželé V-ovi jí byli ustanoveni za dědice. Rozhodnutí těchto dvou otázek musí býti ponecháno nastávajícímu sporu. Dle § 126 nesp. říz. připadá při odporujících si přihláškách dědických role žalobce v případě, že je tu v náležité formě zřízená závěť, jejíž platnost nebyla popřena, dědicům zákonným. Soudu bylo proto hned zkoumati, zdali poslední vůle ze dne 13. srpna 1920 to-

muto požadavku vyhovuje. První soudce k této otázce přisvědčil a soud rekursní se k jeho mínění připojuje. Není pochyby, že jako písemní poslední vůle neobstojí, poněvadž není zůstavitelkou podepsána. Jako ústní poslední vůle jest formálně bez vady. Čtyři při prohlášení poslední vůle současně přítomní svědci potvrdili souhlasně, že obsah písemného, o poslední vůli vyhotoveného a soudu předloženého zápisu odpovídá věrně ústně prohlášené poslední vůli zůstavitelky, že ústní prohlášení zůstavitelky mělo ráz poslední vůle a že učiněno bylo při plném rozumu a po dobré rozvaze. Dle obsahu zápisu o poslední vůli byli manželé V-ovi ustanoveni dědici všech nemovitostí, které po jednotlivých odkazech zbyly, a celé movité pozůstalosti, takže se musí pokládati za dědice universální. Toto jejich ustanovení za dědice jest prokázáno třemi způsobilými svědky poslední vůle. Tím jest zjištěna formální bezvadnost závěti, o kterou manželé V-ovi opírají svou dědickou přihlášku. Vytýkané podřadné rozpory mezi výpověďmi jednotlivých svědků mohou býti uplatňovány ve sporu, ale vůči jejich slovnalému tvrzení, že předložený písemný zápis o poslední vůli, vyhotovený svědkem S., odpovídá poslední vůli zůstavitelky, nemohou míti na usnesení nesporného soudce vlivu. Také otázka, zda byli svědci požadánými, slavnostními svědky poslední vůle, a zdali k platnosti posledního pořízení jejich přítomnost a výpověď dostačuje, může právoplatně býti rozhodnuta jen v nastávajícím sporu. Prozatím stačí, že svědci byli jako svědci poslední vůle způsobilí, a při prohlášení poslední vůle současně přítomni. Více § 585 obč. zák. nepožaduje.

N e j v y š š í s o u d poukázal na pořad práva dědice ze závěti.

D ů v o d y:

Jelikož se jedná o souhlasná usnesení nižších stolic, sluší dle § 16 mimosporného patentu zkoumati, zdali jsou tato usnesení zmatečná neb zřejmě protizákonná, neb odporují-li spisum. První z těchto vad tu patrně není. Neodůvodněna jest dále stížnost, pokud uplatňuje, že v tomto případě jde vůbec jen o zákonné dědice, že není tu proto rozporu mezi dědici různých druhů a že sluší proto dle §§ 115 a násl. mimosporného pat. pozůstalostní řízení hrad odevzdati zákonným dědicům bez předchozího přerušení pozůstalostního řízení ve smyslu §§ 125 a násl. nesp. říz. Tu stačí poukázati na to, že k dědictví byly podány z různých titulů přihlášky k dědictví, že pozůstalostní soud veškeré tyto přihlášky na soud přijal, a že je proto nezbytně zapotřebí, aby si soud pečlival dle předpisů §§ 125 a 126 mimosporného pat. Dlužno však dáti stížnosti za pravdu, že rozhodnutí nižších stolic o přidělení role žalobce jest zřejmě protizákonné. Podle § 126 nesp. pat. má při odporujících si přihláškách dědických převzítí úkol žalobce onen dědic, jenž má slabší dědický titul. Totéž zákonné ustanovení praví v odstavci prvním, že dědic, opírající se o závěť, v náležité formě zřízenou, jejíž pravost nebyla popřena, musí býti žalován dědicem, opírajícím přihlášku o zákon. Co znamenají slova »v náležité formě« ve smyslu § 126 nesp. pat., sluší posouditi dle § 585 obč. zák., jenž předpisuje, že, kdo chce činiti ústní poslední vůli, má ji s rozmyslem projeviti před třemi způsobilými svědky, kteří jsou zároveň přítomni a jsou schopni dosvědčiti, že ohledně osoby pořizujícího není ani podvodu ani omylu. Ohledně těchto požadavků může ovšem mimosporný soudce se

pouštěti do přezkoumání pouze potud, pokud byla zachována předepsaná vnější forma, kdežto zkoumání vnitřní platnosti domnělého ústního pořízení, jak je zřejmo z ustanovení §§ 125 a 126 mimospor. pat., mimospornému soudeci již nepřisluší, nýbrž vyhraženo jest soudeci sper rozhodujícímu. Z toho ve shodě s předpisem § 123 mimosporného pat. vyplývá, že se pojem »vnější formy« v mimosporném řízení ve smyslu § 125 jen na to vztahovati může, zdali poslední pořízení vyhovuje na venek a dle hned poznatelné povahy předpisu § 585 obč. zák. Tomuto požadavku však v přítomném případě není vyhověno. Z protokolu o výsledku svědků posledního pořízení jde na jevo, že za svědky poslední vůle lze považovati Dra K., Antonína S. a Karla V. Anna R., jsouc v kuchyni, sousedící se světnicí, v níž zůstavitelka pořizovala, slyšela sice, co se ve světnici děje, avšak nevychází z výsledku uvedených osob nikterak na jevo, že by byla osobně přítomna bývala aktu pořizovacímu v úmyslu, odpovídajícím přání zůstavitelky, býti přítomna jako svědek poslední vůle; byla tedy svědkyní události, nikoli však svědkyní poslední vůle. Karel V. odvozuje svůj nárok dědický z poslední vůle, jejímž byl sám svědkem. Jeho manželka pak z téže poslední vůle. Jest tedy Karel V. jak ohledně své osoby, tak i ohledně své manželky podle § 594 obč. zák. svědkem relativně nezpůsobilým. Zbývají proto pouze dva svědci. Tato vada jest na venek zřejma, a hned poznatelná, takže závěť takovou vadou stíženou dle § 126 nesp. pat. nelze pokládati za poslední vůli v řádné formě zřízenou, pročež nelze ji pokládati za silnější titul dědický, než povolání k dědictví ze zákona. Bylo proto manželům V-ovým přikázati úlohu žalobců proti dědicům ze zákona se přihlásivším.

Čís. 930.

Při výměře výživného pro nemanželské dítě nutno povšimnouti si též valutových a drahotních poměrů místa, kde žije otec dítěte.

O nároku nemanželské matky dle § 167 obč. zák. nelze jednati v řízení nesporném.

(Rozh. ze dne 22. února 1921, R I 201/21.)

O b a n i ž š í s o u d y uložily v řízení nesporném nemanželskému otci, doznávšimu otcovství a žijícímu ve Vídni, by platil měsíčně 50 Kč výživného pro nemanželské dítě a kromě toho nahradil nemanželské matce výlohy slehnutí.

N e j v y š š í s o u d snížil výživné na 35 Kč měsíčně a odmítl návrh na náhradu výloh slehnutí.

D ů v o d y:

Bydliště nemanželského otce v cizině má význam při posouzení výše výživného, jež se řídí nejen podle potřeb dítěte, nýbrž také podle majetkových a výdělkových poměrů otcových; při uvažování těchto jeho poměrů musí býti hleděno také k drahotním poměrům v jeho bydlišti a k rozdílu mezi měnou cizozemskou a měnou naší, ve které výživné má platiti. K těmto valutovým a drahotním rozdílům předchozí soudové nevzali náležitěho zřetele a v důsledku toho určili výživné dosavadním ma-